

	<p>Об'єкти: Чаша із зображенням скіфів</p> <p>Музеї: Національний музей історії України вулиця Володимирська, 2 01001 Київ +380442784864 history_museum@nmiu.org</p> <p>Зібрання: Скарбниця НМІУ, Пам'ятки ювелірного мистецтва доби бронзи та раннього заліза</p> <p>Інвентарний номер: АЗС-2358</p>
--	---

Опис

Найцінніші речі скіфи не рідко ховали від грабіжників. Такою виявилась і чаша з кургану Гайманова Могила. Вона була знайдена у схованці північного склепу родової усипальниці скіфського володаря. Має напівсферичну форму з вертикально вузьким вінчиком і дві горизонтальні ручки, закріплені до корпусу за допомогою срібних заклепок. Верхня частина ручок вкрита тонким шаром золота і прикрашена рельєфними зображеннями двох баранячих голівок повернутих врізнобіч. Ручки мають наскрізні отвори для підвішування чаші до пояса. Дно чаші декороване геометричним орнаментом, що був поширений в античній торевтиці. На основній частині корпусу представлено фриз с рельєфною композицією із шести фігур скіфів-воїнів, що розмістилися на фоні кам'янистої місцевості (ширина фриза 70 мм). На одному боці зображено композицію, вірогідно, центральна, яку можна назвати переговорами двох представників еліти під час бенкету (ця сторона чаші дуже пошкоджена). На протилежному боці розміщено фігури двох літніх воїнів у парадних костюмах, що сидять упівоберта один до одного. В руці одного з них – жезл, другий тримає канчук; поруч лежить зброя: меч, горит, щити. Під ручками викарбувано ще дві постаті: бородатого скіфа з вусами і довгим волоссям, однією рукою захопився за голову, ніби чимось вражений; з протилежного – юнака, що стоїть навколішках, обхопивши руками бурдюк. Зображення на чаші вражають надзвичайною майстерністю виконання, реалістичністю в трактуванні образів. Майстер ретельно виділив індивідуальні риси кожного персонажа, а також найдрібніші деталі костюмів та інших предметів. Всі фігури виконані на срібній основі і позолочені.

Зовнішній вигляд персонажів, розкішний одяг, парадне військово спорядження, атрибути вищої влади (булава, нагайка, чаша, гривни) вказують на те, що на чаші зображено представників вищої влади - скіфські "царі", або племінні вожді.

Щодо інтерпретації сюжету, то існує кілька вірогідних гіпотез. Загалом вони зводяться до тлумачення сюжету, як сцен заключення миру, або капітуляції, або пов'язаних з героїчним епосом, що знайшли відображення в історичних легендах та народному епосі. Дослідники, які розглядали сюжет, зображений на чаші, відмічали, що він має великий науковий інтерес для вивчення різних аспектів життя скіфів та їхніх звичаїв.

Базові дані

Матеріал/Техніка:	Срібло / Золочення, кування, виколотка, карбування
Розміри:	Висота: 97 mm, Діаметр: 105 mm

Події

Створено	Коли	400-300 рік до нашої ери
	Хто	
Знайдено	Де	Північне Причорномор'я
	Коли	1969
	Хто	Бідзіля Василь Іванович (1936
Поховано	Де	село Балки
	Коли	Друга половина 4 ст. до н.е.
	Хто	
[Відношення з людиною чи інституцією]	Де	Курган Гайманова Могила, Запорізька обл., Україна
	Коли	
	Хто	Запорізька археологічна експедиція Інституту Археології
	Де	

Ключові слова

- Доба раннього заліза
- Скіфи
- скіфська доба
- скіфська культура

Література

- Бидзиля В.И. (1969-70/37): Отчет о работе Северо-Рогачикской экспедиции Института археологии АН УССР за 1969-1970 гг. Часть I. Гайманова Могила. Науковий архів ІА НАН України
- Бидзиля В.И., Полин С.В. (2012): Скифский царский курган Гайманова Могила.. Киев
- Бідзіля В.І. (1971): Дослідження Гайманової Могили.. Археологія. Вип. 1
- Група авторів. (2004): Музей історичних коштовностей України. Київ
- Ильинская В.А., Тереножкин А.И. (1983): Скифия VII – IV вв. до н.э.. Киев
- Колектив авторів (1999): Золота скарбниця України. Київ
- Підвисоцька О.П. (1998): Про зображення на чаші з Гайманової Могили/. Музейні читання. Матеріали міжнародної наукової конференції. – Київ